

BRZONOŽEC IN PUŠČICA

Povest iz dobe, ko je Tekumze štel dvanajst let
Napisal Fric Steuben

Gašper je vse to motril razprtih oči. Lenka pa je začutila grozo, da ji je kar dih zastajal. Vedela je, da taki preizkušnji vendarle ni dorasla. Medtem je še nastopil Mali lovec, nato Dvojni orel — in oba sta se držala kakor Tekumze. Mali lovec je še prišel vzravnal do svojega prostora, potem pa se je zgrudil in je obležal nezavesten v travi. Mladi gorski levi so se smehljali, čeprav je v njihovih očeh žarelo sočutje. Kajti tudi Mali lovec je bil preizkušnjo prestal. Kdor se je vrnil na svoje mesto, je imel pravico, da se onesvesti.

Zdajci je planil Gašper pokonci. Hotel je tvegati poslednjo preizkušnjo, — ne, ni se hotel podati. Sicer se je bil ob prvih prizorih pri Tekumzeju zgrozil, vse se je v njem uprlo zoper tako preizkušnjo, začutil je grozo in odvrtnost, toda od Indijancev se ni hotel dati premagati. Odločilnih korakov je nastopil pot k mučilišču, še odločneje je potegnil srajco čez glavo, jo odvrigel in z obema rokama poprijel palico, obenem se je z nogama upri ob tla.

Vsa mladež je napeto čakala. Ali bo Brzonožec vzdržal? Mnogi rdečkožci

so šele prvič videli belo, skoraj rožnato Gašperjevo polt in so tako spoznali razliko med rdečkožci in belci. Vse je pozorno čakalo, kaj se bo zdaj zgodilo.

Toda preden je dvignil bojevnik šop smrekovih vej, je čez tekmovališče jeknil mogočen glas. Usnjena ustnica se je vzravnal v svoji leseni nosilnici in jo zarjovel:

— Stoj! Tale mladenič je sin morilcev! Usnjena ustnica ne dopusti, da sodeluje pri tekmovaljih. Usnjena ustnica zahteva od šavanskega naroda njegovo življenje!

Vsi gledalci so se zdrznili. Fantje so prestrašeni pogledali rjovečega glavarja. Mladim gorskim levom je bilo kakor da je treščilo med nje. Hromi glavar pa je nadaljeval:

— Usnjena ustnica je dvakrat doživel nesrečo od strani belih morilcev. Usnjena ustnica je dvakrat prisegel maščevanje. Čas njegovega maščevanja je tu. Usnjena ustnica zahteva tega mladeniča in njegovo sestro zase. Izkrvaveti morata in umreti za one, ki so jih pomorili beli možje! — — —

Kornstak je moral prekiniti tekmovalja, kajti posledica besed, ki jih je bil izustil Usnjena ustnica, je bila silna. Nastal je velikanski vrišč. Indijanci, razburjeni od dogodkov dneva, v srcih vedno z zavestjo nevarnosti, ki jim preti od strani belih ljudi, še bolj pa razjedeni od ogorčenja nad zavravnim umorom, katerega žrtve so postali svoji Usnjene ustnice, so začeli tuliti kakor živali. Sin Bobnečega ptiča je seveda takoj spoznal kolikšna nevarnost preti obema belima otrokoma. Pohitel je pred njiju in brž so se okrog njega zbrali pripadniki njegovega rodu, da bi ga varovali, če pride do borbe z avoljo otrok.

Mladi gorski levi so stali sredi množice in si niso vedeli pomagati. Tekumze je bil v Gašperjevi bližini, a

Mali lovec, ki se je bil pravkar spet osvestil, je stal ob Lenki. Oba mlada Indijanca sta bila pripravljena, da se ju okleneta in da se data rajši živa pobiti, kakor da bi ju izročila maščevalnemu Usnjeni ustnici.

Tedaj je vrhovni poglavar Kornstalk razpustil zborovanje. Velel je glasniku, naj udarja v veliki boben. Bobnelo je tako dolgo, dokler ni vrišč prejenjal, nakar je vrhovni poglavar lahko spregovoril. Rekel pa je le malo besed. Tole:

— Svet starešin bo sklepal o želji Usnjene ustnice, tu ni kraj za to.

Potem je velel »Zvezi psov«, naj spravi oba bela otroka nepoškodovana v njuna šotora in naj ju varuje pred maščevalnim rodом.

»Zveza psov« je bila ena izmed številnih združb običajnih med Indijanci. Držali so skupaj, kakor pač drži skupaj vsaka zaprisežena bratovščina. »Psi« so morali vzdrževati red pri vseh rodovih. Kadar so bili poklicani, da napravijo red, se nihče ni upal upreti.

Komaj je torej Kornstalk izgovoril svoje besede, že je nastopil vodja »Zveze psov«, dvignil je dolgo sulico, na kateri je kot znamenje njegovega poveljstva plapolal širok rdeč praporček; poklical je »pse« k sebi. Obstopili so Gašperja in Lenko, nakar so ju odvedli v šotorišče. Množica je napravila prostor. Prav nihče se ni drznil dotakniti se obeh otrok.

Lenka in Gašper sta bila prepadena. Saj sta vendar bila izpočetka tako pri srčno sprejeta pri Šavanih, potem sta preživela vrsto dni v najprijetnejših igrah z družbo novih prijateljev — in zdaj naenkrat tako nepričakovano izprememba, pretnja z grozovito smrtjo! Oba otroka, ki sta več kakor leto dni bila brez prijateljev in sta živela le s svojimi starši, bratci in sestricami, sta v teku zadnjih tednov postala v družbi svojih indijanskih tovarišev kar razposajena. In zdajci, glej, naenkrat terja Ušnjenja ustnica iz gole maščevalnosti, naj ju izročijo njemu. Zdaj se je pokazalo, kako tuja sta med tem narodom. Četudi se je Sin Bobnečega tiča postavil pred njiju, najsi sta tudi Tekumze in Mali lovec izkazala zvestobo — ena sama beseda njenega očeta bi jima bila zalegla tisočkrat več. Njun oče je vseveden, njun oče zna vse, je bister in močen — on bi ju mahoma rešil. O, ko bi zdajle bil njun očka tule!

Ostala sta ta dan ločena, vsak v onem

šotoru, kjer sta doslej prebivala. Tekumze je prišel h Gašperju, Mali lovec in Pojoči glas pa sta obiskala Lenko. Potem vsi skupaj niso zapustili šotorišča.

Že takoj naslednje jutro pa je Tekumze spet povabil Gašperja s seboj k jutrnjemu teku skupno z ostalo fantovsko družino. Pokazati je hotel vsem mladeničem indijanskega rodu, da drži z Brzonožcem in s Puščico. Zdaj, ko je bil Tekumze zmagovalec pri tekmah, prvak nad vsemi ostalimi, je bila njegova veljava še večja kakor doslej, ko je bil samo vodja šavanskih mladeničev.

Bratec in sestra sta skušala pozabiti doživljaj. Čutila sta, da ju Rod mladih gorskih levov ljubi bolj kakor prej. Predvsem je prijateljstvo s Tekumzajem storilo, da so ju ostali mladeniči vidno spoštovali. To in ono uro sta bratec in sestra pri novih igrah in borbah brž pozabila vse, kar jima je pretilo. Ko so se igrali veliko vojno, ki jo je vodil Tekumze, se je Lenka izvrstno izkazala kot oprezovalka in oglednica in je pripomogla svoji vojski do končne zmage. In ko ji je Mali lovec tisti večer prinesel mladega gorskega leva, starega kvečjemu osem tednov, katerega je bil nekje ob reki kljub življenjski nevarnosti ukradel njegovi materi, tedaj je Lenka blaženo zasnula z ljubkim mladim levčkom v rokah. Zdaj je imela gorskega leva kakor Tekumze. Živalca je bila ljubka in prikupna kakor mlada mucka. S svojim ostrim jezičkom ji je lizala roke, godla je in predla in je bila hvaležna in se je igrala kakor pač vsaka mlada mačka. Lenka je vedela, da je Mali lovec ugrabil levinji tega mladiča v poslednjem trenutku, ko se mu je komaj posrečilo skočiti v čoln in preveslati z mladičem na drugi breg.

Toda naslednje dni sta videla Gašper in Lenka po indijanski vasi mnogo mračnih obrazov. Le nekateri so ju gledali kakor da sočustvujejo z njima. Primerilo se je, da so se žene, ki se nikoli niso brigale za njiju, ustavljale pri obeh in ju božale po laseh, ali pa so ju poklicale v šotore ter jima stisnile kakšno poslastico za priboljšek. In tudi otroci v vsem taborišču so časih tako čudno ogledovali oba mlada belo-kožca, šepetali so si med seboj in takoj umolknili, čim sta Gašper ali Lenka pristopila bliže.

(Dalje prihodnjč)

GRBINC JOZE:

Metka narekuje pismo sv. Miklavžu

Metka, petletno dekletce, je vsa vesela prihitela domov z novico: »Pri Možini imajo že v izložbi sv. Miklavža in dva angelčka. Zadaj pa se skriva rdeči hudobec, ki ima na hrbtu koš, v eni roki šibo, v drugi pa verigo. Joj, to je lepol!« »Da, saj res, je pritrčila mamica. Zdaj bo skoraj sv. Miklavž, ti pa še nisi nič pridna.«

»Mamica!« nadaljuje Metka. »Pred izložbo sem poslušala druge otroke, ki pravijo, da so že pisali sv. Miklavžu, kaj jim naj prinese. Prosim te, piši še ti zame, ko jaz ne znam še pisati.«

Mamica pa je imela ravno polne roke dela.

»Stopi do očka, ki je sedaj v pisarni in njega poprosi, naj napiše sv. Miklavžu namestu tebe pismo.«

»Joj, saj res!« je Metka tlesknila veselo in odhitela do urada, kjer je nameščen njen očka.

Metka in očka sta trdna prijatelja in očka je rade volje ustregel svoji mali ljubici.

Očka je sedel k pisalnemu stroju in Metka je zahtevala, naj ravno tako na piše, kakor mu bo narekovala.

Očka je seveda obljubil.

Odprl je pisalni stroj, vložil papir na pisalni valj in molče počakal.

Petletno dekletce se je junaško postavilo pred očeta, hlastnila sapo v se in zardela narekovala. Vedela je, da je od tega pisma odvisna njena sreča in zadovoljstvo na Miklavžev večer.

Takole je narekovala, ni pozabila ne

očka, niti mamice, niti bratca Matjaža, ne kuharice Lizike. Se na svojega medvedka Marka se je spomnila in seveda punčke Brede, ki se ji je zadnjič zdrobila glava, pa jo je po tistem zmanjkalo. Rekli so, da je v bolnici za igrače.

Pismo se je glasilo takole:

Ljubi sv. Miklavž!

Prinesi mi darilo za punčko Bredo. Pa tudi pupo nazaj. Za fantka Marceca pa hlače. Če boš imel očala mi jih prinesi. Želela bi taka očala, kakor jih ima Desa v Leskovcu. Tudi Matjaž bi rabil očala.

Moja punčka bi rada nožek, vilice, in žličko. Bom kuhala. Trske pa bom dobila kar pri Liziki v kuhinji.

Lepo bi bilo, če bi imela omarico za punčkine oblekice.

Zima je res mrzla. Ljubi Miklavž, sveti, prinesi mi zato majhen kožuh in rokavice.

Drugo leto bom šla že v šolo in bi rabila kako knjigo in aktovko in vse za šolo.

Matjaž si želi lepega konja. Lepega. Rumeneega.

Bi imela rada tako knjigo kakor jo ima prijateljica Biserka.

Za očka prinesi kako lepo kravato. Pa en klobuk. Suknjič pa mu malo osnaži.

Mamici pa prinesi zimsko obleko.

Zdaj pa nič drugega več.

Zahvaljujem se ti res.

Dobro se mi godi, ker se učim harmoniko. K harmonikarjem hodim zvečer. Danes pa ne morem iti, ker je gospod profesor bolan.

Ubogam včasih, včasih pa ne. Tudi Matjaž ne uboga. Včasih pa je tako priden kot angelček. Kadar je priden kot angelček, ga imam rada, kadar pa je tak kakor parkeljček, ga pa nimam.

Zdaj pa bom pisala za Liziko. Obleko bi zelo rabila. Pa šibo ji prinesi. Za mene tudi šibo, če ne bom ubogala.

Sem Murnova, ime mi je Metka, očku je ime Janez, mamici mamica, bratcu Matjaž, Liziki pa Lizika. Ta kraj se imenuje Golte. Je bližu postaje. In blizu soseda smo.

Ti si lep, kakor bi bil zlat. Ljubčka ti dam za danes.

Pridi kar skozi zavese. Stopi pri oknu kar na skrinjo. Pod oknom pa postavi stol. Metka Murnova.

Pozabila sem še prositi za ruto. Pomagam kuhati in rabim ruto Zdaj sem kuharica. Ko bom velika pa bom trgovinarica. Jedla bom sladkorčke Kadar ga ne bom imela več v ustih, pa ga bom spet vzela polna usta Le prinesi mi vse, ljubi sveti Miklavž.

Ko je bilo pismo napisano, je naprosila očeta, naj ji napiše še kuverto. Očka ji je tudi zdaj ustregel.

»Kako pa naj napišem, ti moja mala Metka?«

Metka je malo pomislila, potem pa narekovala.

Svetemu Miklavžu v nebesih.

Veš, očka, zdaj pa še ni treba zapreti pisma v zavitek. Prosim, prečitaj mi, kako si napisal.

Očka je prijel za list in počasi s poudarkom čital vse, kar mu je malo po prej narekovala hčerka in kar je tudi sam zapisal na list.

Metka je pritrjevala vsa srečna s svojo kuštravo glavico, ko je čula, da je vse ono, kar je želela, njen očka tudi res točno zapisal.

»Hvala ti, ljubi očka, ker si bil tako priden«, se je zahvalilo dekletce. Vzela je pismo in je stekla do mamice.

»Mamica! Pismo je že gotovo. Prosim, prečitaj ga še ti.«

Tudi mamica ji je prečitala pismo za Miklavža.

»Jej, pa si zdaj ravno tako čitala, kakor sem popreje povedala očetu in mi je tudi sam nato čital. Pisanje pa je res imenitna reč,« je bila zadovoljna mala punčka.

Nato je odhitela Metka še v kuhinjo h kuharici Liziki.

»Lizika, čitajte še vi, kar je moj očka napisal sv. Miklavžu.«

Še Lizika je prečitala pismo.

Nato je Metka zaprla pismo in ga je odnesla sama v nabiralnik.

Nestrpno je pričakovala Metka sv. Miklavža. Vsega, kar je prosila, seveda ni dobila. Pač pa ji je odpisal bradati svetnik, da ji vsega ne more prinesiti zato, ker je kriza lma malo denarja pa preveč otrok. Če bi prinesel Metki vse, kar je želela, pa bi ne mogel prinesiti drugim otrokom nič.

Metka je bila zadovoljna tudi z onim kar je dobila.

»Saj je prav tako,« je zatrjevala zadovoljno: »Prav je, da je vsak dobil nekaj. Tako smo zadovoljni vsi, drugače pa bi bili drugi žalostni.«

Tega pa dobra Metka noče. Privoščji veselje sebi, pa tudi drugim.

Oče je zadovoljno pobožal hčerko po glavi in ji obljubil: »Morda pa bo sveti Miklavž drugo leto bolj radodaren?«

»Morda«, je dodala Metka še v naglici, pa je že stekla do svojih igrač.

Lep večer je bilo Miklavževanje pri Murnovih.

GRBINC JOŽE:

Hribarjevi z Jelenja

4. Oj, zdaj gremo...

Nadaljnje dni so obiskali vse sorodnike, znance in prijatelje. Na predvečer odhoda je dejal Hribar: »Nocoj pa hitro k počitku, da bomo spočiti za jutrišnje potovanje.«

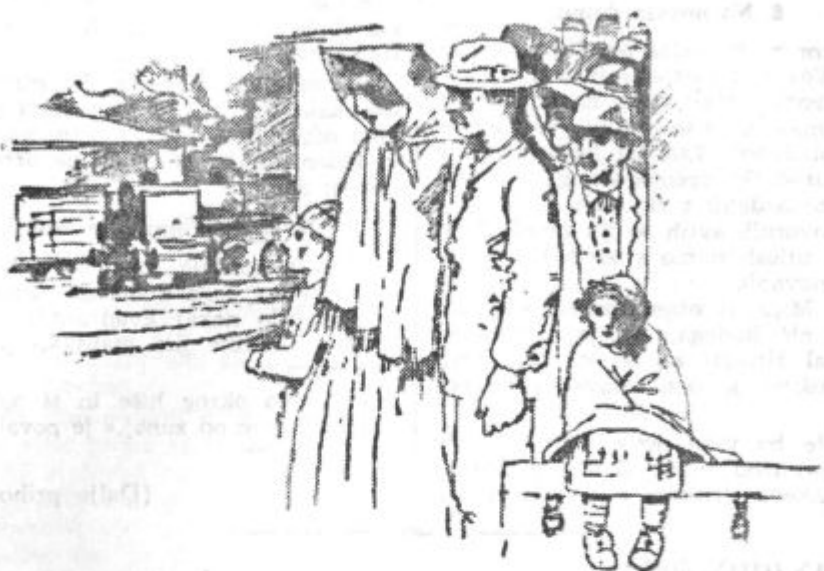
Zarano so se odpravili drugi dan na pot. Sosed Bončar, ki je prevzel njihovo zemljo v varstvo, jih je naložil na voz. Poleg sebe so si naložili nekaj skromne prtljage: perila, posteljnine in

nekaj brašna.

Hitro je drvel voz po široki cesti v dolino.

V trgu so srečali že več skupin. Nekateri so imeli s seboj harmonike. Peli so in se poslavljali od domačih, ki so jih spremljali na vlak.

Pepci in Francetu se je zdelo imenitno, ko sta videla toliko veselih ljudi. Materi pa so silile vedno nove solze v oči: To-le veselje je le plašč, pod

njim se skriva žalost, ko zapuščajo domače kraje.«

Prihajal je vlak in skupina delavcev se je naložila v wagone. Preden je potegnili hlapon, so se zgnatli vsi okrog oken in mahali v poslednji pozdrav. Vlak je izginil za ovinkom. . .

Bončar pa je modroval na postaji: »Bog vedi, kako jim bo tam, kdo bo ostal na tujem za zmeraj. . . Mnogi se ne bodo vrnili več. Poznam, kaj je obljuba in kaj bo res.«

Zamahnil je z roko, kakor bi hotel odgnati nadležne misli: »Vsem vso srečo! Kdor nosi svojo glavo in roke na tuje, je siromak. In takim je treba poželeti vsega najboljšega!«

Nato je sedel na voz in pogel proti domu.

Hudo je v naših klancih, pa smo si sami sebi hlapci in gospodarji. Brez nesreče pa ni nikoder.

5. Preko meje.

Popotna družčina na Nemško namenjenih delavcev se je s svojimi ženami in deco stiskala v vagonih.

»Stoji, stoji Ljublan'ca, Ljublan'ca dolga vas«, so raztegnili harmonikarji svoje mehove, ko se je prikazala Ljubljana z gradom in nebotičnikom, pa morjem hiš. Nato so krenili proti Gorenski.

Smarna gora, Skofja Loka, Kranj in drugi kraji so hiteli mimo oken.

Na Jesenicah so imeli daljši postanek. V vlak so vstopili cariniki. Molče so prešli wagone. Svoje delo so hitro opravili. Siromak, ki mora s trebuhom za kruhom ne nosi s seboj prepovedanih predmetov ne denarja.

Vlak je potegnili čez mejo.

Nato so se zavrtali v dolg tunel in so prevozili mejo.

»Svet je pa povsod enak,« je menil France, ki si je predstavljal, da bo čez mejo čisto drugačno, kakor pa v Jugoslaviji.

Vozili so se še ure in ure dolgo, noč so prespali na trdih in ozkih sedežih.

6. Na novem domu.

»Kakor bi se vozila pol življenja, tako je Vestfalsko daleč,« je tožila utrujena Pepca. »Nog skoro ne čutim,« je dejala materi, ko so izstopili na zaernem kolodvoru. Tam so jih spravili v vrsto uradniki premogovnega rudnika in jih porazdelili v skupine.

Na tovornih avtih so jih zapeljali po širokih ulicah mimo visokih hiš v nova domovanja.

»No, Mica, ti nisem pravil, da nam ne bo nič hudega,« se je zadovoljno smehljaj Hribar, ko so izstopili pred malo hišico na robu delavskega okrožja.

»To-le bo vaša nova domačija,« je dejal prijazno rudar Križaj, odbornik Sloveskega društva na Vestfalskem.

Če boste kaj potrebovali, vam bom rad na uslugo, tovariš Hribar.«

Močno ste prijazni, gospod Križaj, sta se hitela zahvaljevati Hribar in Hribarica.

»Le oglejte si vse, kar bo zdaj vaše. Čez kake pol ure se bom vrnil in vas bom odpeljal v kantino. Tam boste prvi teden, dokler si vsega ne uredite v novem domu.

7. Med dimniki in rovi.

Soba in kuhinja, pa drvarnica, to je bila njihova nova domačija. Okrog hišice je bilo nekaj kvadratnih metrov zemlje »Zemlje jim manjka,« je ocenila Mica.

»Stopimo okrog hiše in si oglejmo naš novi dom od zunaj,« je povabil oče ostalo trojico.

(Dalje prihodnjč)

KOMAN OTON, dijak:

Noč na planini

Potem se je zmračilo. Legel sem, Tone se je pa vsedel poleg ognja. Toplo je bilo in vsa živina tega zagrajenega okraja je prišla k nama... Neka krava je imela zvonec... Zvonilo je in zvonilo, da nisem mogel zaspati... Ogenj je prasketal, Tone je nekaj mrmral, rekel je, da poje... Po vrhu pa je še pihal veter in — kratko povedano: zaspati nisem mogel...

Vstal sem, natrgal trave ter stopil h kravi. Natrgano travo sem ji zatlačil v zvonec...

Potem je bilo nekaj časa mirno, samo Tone je vzdihoval, kot bi ga bolel trebuh. Jaz pa sem si dejal, da mi poje uspavanko, pa sem zadremal... Komaj sem zaprl oči, je že zazvonilo... Trava je padla iz zvonca... Z bikom se je začela smola, s kravo se je končala...

— Tone, kar spat pojdi, bom jaz mesto tebe stražil... —

— Dobro, je rekel uslužni Tone ter mi dal prostor pri ognju. — Pazi, da ne pride medved... —

— Me... mme... dved... — sem zajecjal ter bil na mah ves trd.

— Kajpada! Tu gori in v Menini so medvedje še doma... —

Nisem se hotel pokazati strahopetca.

— Ne bojim se medvedov... Ugnal jih bom!

Legel je, jaz pa sem naložil na ogenj.

Zaprasketalo je in vse je bilo potem mirno okoli. Mlaj je bil, samo zvezde so se lesketale na nočnem nebu. Strah me je bilo, da sem hotel iti k Tonetu in ga prositi varstva... Minilo je nekaj časa... Ker se ni nič zgodilo, sem postal junaški... Celo okoli ognja sem stopil in pregledal okolico.

Utrudil sem se in naveličal sem se gledati v ogenj. Oči so mi lezle skupaj. Malce sem zadremal. Nenadoma pa sem slišal za seboj renčanje...

— Medved... —

Vržem drva na ogenj. Nič ni bilo.

Le Tone je smrčal...

Oddahnil sem se in strmel proti vzhodu.

Noč je minila in bil sem popolnoma izpremenjen. Nisem se več bal strahu, niti lastne sence in skrivnostnega šepetanja temačnega gozda.

Na vzhodu se je jelo daniti... Zazvonilo je v dolini... Jutro... Tone je še spal... Ozrl sem se... Krava...

Pomolzel sem jo in si potolažil žejo in glad...

Prva noč na Planini me je prelevila v neustrašljivca.

Ko sva se vrnila zaskrbljenim rednikom, sva jima govorila in pripovedovala vsemogoče stvari. Jaz sem bil junak, Tonek junak, obadva junaka...

Vsa dolina je zvedela, da sta dva mlada fanta prespala noč na Planini sredi medvedov in merjascev Kadar sva šla mimo ljudi, sva napenjala prsa, kakor bi bila največja junaka sveta. Ljudje pa so šepetali:

— Glejte, to sta tista dva... —

Ajdovska skala

Sedeli smo pri večerji in zajemali žgance iz ene same velike posode ter jih nosili v usta. Oj, okusni so bili ti žganci, mastni, sveteči se in pokriti z debelimi ocvirki...

Molče smo pojedli. Mislil sem oditi, ko me stric prime za roko in reče:

— Ali si že bil na Ajdovski skali?

Spogledala sva se s Tonetom. Vse sva obredla, vso dolino poznavaj bolj kot lasten žep, za Ajdovsko skalo pa nisva vedela. Priskočila sva, prisledla in odprla ušesa na stežaj.

— Ne, stric... — sva skoraj tuleč odgovorila.

— To je pa čudno... Saj je Ajdovska skala senzacija v Tuhinjski dolini... Ze vidim, da vam bom moral povedati vso zgodbo.

— Povejte, stric! — sva prosila oba na en glas.

Če bi nama takrat kdo ponujal kovača, samo, da bi šla stran, pa bi ne šla.

Stric je pričel:

— Pred davnimi časi, ko so še živeli pri nas Ajdi, ogromni ljudje, ki so igranje preskakovali gore in reke in so bili skoraj tako veliki kot je vaš nebotičnik v Ljubljani, je bila Tuhinjska dolina ena izmed onih, kjer so najraje bivali ti velikani. Ajdi so bili lepi ljudje. Močni, postavni in dobrosrčni. Zenske njihove velikosti, so bile stokrat huje kot možje, danes so naše petstokrat... In tako se je zgodilo, da je živela tu v Tuhinjski dolini Ajdovska deklica. Lepa je bila kot sonce, velika do petdeset metrov. Sama je živela v stranski dolini, kjer izvira Tuhinjščica. Tam je v njej prala svoje obleke. Z eno nogo je stopila na en breg, z drugo na drugi breg... Potem se je sklanjala in prala. Pa se je nekoč utrgala skala ter padla na me-

zinec njene desne noge. Zbolelo jo je. Pograbila je skalo z roko ter jo vrгла z vso silo ob tla. Polovico skale se je zadrlo v zemljo, druga polovica moli iz nje in na njej se poznajo odtiski njenih prstov... Deklica je kmalu umrla, od nje je ostalo do današnjih časov samo rebro, ki se nahaja v Crngrabu pod Kranjem...

— To je vsa zgodba? — se je začudil Tone, ko je stric prenehal.

— Da, kaj pa še želiš?

— Torej samo zaradi tistih prstov se gre... Kako se pa poznajo?

— Luknje so v skali...

— Luknje? Globoke... Podzemeljske jame... — sem vzkliknil.

— Gledat greva... — je izrekel moje misli Tone.

In drugo jutro sva šla ob Tuhinjščici navzgor.

— Ali je to Ajdovska skala? — sva vprašala drvarja in pokazala z roko na ogromno skalo, ko se je morala pred mnogimi leti odtrgati od masiva ter zdrkniti v dolino.

— Daaa... — je odgovoril.

Mogočen kolos se je dvigal pred nama... Torej taka skala je padla Ajdovski deklici na mezinec, najbrže na kurje oko... Lepa reč... Skala je bila kakih trideset metrov visoka in skoraj toliko široka... Pod skalo je tekla Tuhinjščica... Prebredla sva jo po izhojeni stezi navzgor.

— Kje so odtisi prstov? — sem vprašal.

— Evo, tu je luknja... — je zaplil pred menoj stopajoči Tone.

Pred nama se je odprla široka odprtina, temna, grozeča, a vendar neskončno vabljiva... Stala sva pred vprašanjem. Notri nisva mogla, ker nisva imela priprav, niti vrvi, niti baterije...

— Pa pojdiva na vrh! — sem presekal Gordijski vozec čakanja.

Dolina je ležala pred nama v soncu... Gozdovi so se sklanjali, kmetovalci so na njihah želi plod svojega truda... Pred nama je žuborela Tuhinjščica svoje neskončno pesem, mi dva pa sva sedela na skali, ki je pred mnogimi leti padla na mezinec lepe Ajdovske deklice.

Pahič stanko-dijak:

Meiniki

Od spokojnih valčkov po morju
razlilih
do strmih snežnikov že s snegom
pokritih
nemo se dvigamo silni, mogočni
stražarji
zemlje domače in misli slovanske
čvarje.
Ne zgane vihar nas, branilcev svobode
pa strela naj svet in grom zraven
gode,
trdno in čvrsto stojimo tam kot so
nas dali,
ko Jugoslavijo silno so borci kovali.
In ene naloge zvesto se držimo,
da Viteza željo poslednjo spolnimo,
naj nas nikdar ne prevarijo tuji
rovarji,
naj smo najlepše države slovanske
stražarji

Listnica uredništva

Pepe Brenčič! Poročajo mi, da se zadnje čase prav pridno ukvarjaš s pesništvom. Ob priliki lahko priobčimo kako tvojo uspelo pesem. Le oglaš se kaj, pridno študiraj in daj svoji pesniški žilici še naprej posla in poleta!

★

Vsem, ki so naročili knjigo »Igralna šola«! Vaše naročilnice smo oddali založbi, ki Vam bo dostavila naročene izvode. Nova naročila sprejemamo še nadalje.

★

S. E. — M. Tako je! Najlepše in najbolj hvaležno darilo so knjige. Božiček seveda rad ustreže svojim malim prijateljčkom. Obe knjigi, tako »Sivko« in »Jelarjevi čuvaji« prikazujejo življenje živali. Knjigi se naroče v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica.

Stric Matie

Uganke

1				
2				
3				
4				
5				
6				

- ni za šalo, ampak
- kiparsko orodje.
- ima zajček na koncu telesa.
- hunski vojskovodja.
- je večkrat hlod, pa tudi zob.
- Gregorčičeva pesnitev.

Začetne črke od zgoraj navzdol povedo krepak naroden pozdrav, zaključne besede od zgoraj navzdol pa povedo, kdo so tisti, ki si kličejo priljubljen narodni pozdrav.

Za šalo

Rešitevi:

- Lojzek je zelo rad v družbi, med tem ko Janke samotari.
 - Minka, ko pride teta, pozdravi lepo!
 - Vsi drugi otroci me imajo radi, samo ti kar bežiš od mene.
 - Sredi gozdička, tam na poseki radi plešemo kolo.
 - Mati so kupili dvaindvajset kokeš.
 - Pri tistem velikem požaru je tudi naša Neža gasila ogenj.
 - Naj bo ta hruška Francetova.
 - Moram iti, Pavle me že čaka.
 - Čez travnik in njive dirkajo konji.
 - Ljutomer ni Kočevju sosed.
- V gornjih stavkih je bilo skrito ta rej naslednje orodje:
- kosa, 2 vile, 3. motika, 4. sekira, 5. koš, 6. žaga, 7. škaf, 8. lemež, 9. vodir, 10. mernik.

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. sat, 6. tek, 7. napoved, 10. samodržec, 11. Rakičan, 12. čer, 13. kip.

Navpično: 1. kanarec, 2. ledenik, 4. Tamar, 5. vodik, 6. težak, 8. pok, 9. vrš.